

ספורים מרוני ניצן ומרוצחיו. היתה עדה לצורר-היריות שזעזעו הן את המיסד הי ביטחוני בישראל, הן את העולם התחתון. אחד מתוקי-הברזל במישחק בין שני כורחות לוחמים אלה — אין לפגוע בסוהרים ובמנהלי בתי-כלא.

ככל הנראה, לא זיהה ניצן את צמד נוסעי מכונית הטרנדזיט שחסמה את דרכה של מכונית הרנו 4 הקטנה שלו, בעת ש- היה בדרכו מביתו לכלא-רמלה. האנשים שבהם חשד שהם ששמו לפני כמה חודשים מיטען-נפץ בדלת-ביתו, כדי להורגו, אלה יצאו זכאים בבית-המישפט.

רוני ניצן לא רצה למות. הוא אהב את בתו ואת אשתו רחל. הוא אהב את עבודתו וידע שהיא מבטיחה לו קאריירה מזהירה. הוא התחנן לפני רוצחיו שיחוסו על חייו, הציע להם את כל רכושו, אך התשובה היתה חד-משמעית: „מה פיתא אום. גמרנו עם הדיבורים!“ צורר-היריות נגרה מטוח קצר וניצן נפל מתבוסס בדמו.

שנוי במחלוקת

ר ביהכנאי הצעיר הוא מפקד-הכלא הראשון שנרצח בישראל. האם היה זה סימן ראשון לסיגנון חדש במאבק בין הפושעים ובין החוק, או שמא נקמה אישית?

דמותו של רוני ניצן היתה שנויה ב- מחלוקת עד יום מותו. מחד, הוא הצליח ליצור לעצמו, בין השאר, בעזרת יחסי- ציבור מוצלחים, שם של מתקן חברתי. פעילותו לשיקום אסירים הקימה לו עדת מעריצים, כמו אסיר-העולם סמי אלקיים. מאידך, שיטותיו הבלתי-מקובלות בהנהגת המישמעת בבית-המעצר העמידו לו שוני- אים שהיו מוכנים, כך מסתבר, אף לר- צוח אותו.

להילחם נגד המנהיגים

ר פני ארבעה חודשים העניק ניצן ראיון להעולם הזה בבית-המעצר רמלה. מהראיון המקיף אפשר ללמוד על דרכו של מפקד-כלא צעיר, מוכשר ושאפתן זה. ממשפטים נבחרים מראיון זה (העולם הזה 2292) ניתן, אולי, להבין את הסי- בות שהביאו למותו.

אמר אז ניצן:

תוך כדי עבודתי למדתי שכדי לשנות משהו אני צריך להיות קרוב למנהל. וכשאני צריך לשנות הכי הרבה, אני צריך להיות המנהל. והשאיפה שלי היא להיות נציב שירות בתי-הסוהר, כדי ש- אוכל להזיז דברים.

עשרה תאי-צינוק ישנם במיתקן הח- דיש של בית-המעצר רמלה, אולם מזה כחצי שנה אף אסיר לא ישב בהם והתאים עומדים שוממים. אינני מאמין בשוטת הענישה הזאת. אצלי, כל אסיר בבית-המעצר שואף להגיע לאגף מס' 3, שהוא המשוכלל, ועל הקלף הזה מבוס- סת כל השיטה.

אני פיתחתי באסירים תמריץ חיובי — מצב שבו מקבל האסיר את מה שה- חוק קובע שיש לתת לו. אולם כדי לה- נייע למצב טוב יותר, עם תנאים מעו- לים יותר, חייב האסיר להשתדל ול- השקיע, אם אתה נותן — תקבל מעל ומעבר למה שחלמת. לא נתת? — תי- שאר בתנאי-חיים פחות טובים. מעלת באימון שניתן בך, ולא הוכחת את ע- מך מבחינת הקרדיט — תתחיל הכל מחדש.

את האסירים האלימים, המתפרעים, אני מעניש על-ידי סגירה בתא נפרד, ב- אגף בודד, עד שאני מחליט, על פי שי- חות בינוני, שההתפרעות לא תחזור.

בבתי-כלא ישנה מנהיגות פנימית אלי- מה, הקובעת את אורח-החיים בתאים ומחוצה להם. על פיה ישק דבר. נגד הקבוצה הזאת אני נלחם. הקושי העי- קרי הוא להתמודד עם הבעיה הזאת מדי יום ביומו, מפני שבאשר אני מגלה אסיר אלים, ואני מרחיק אותו מאח- רים, מייד צץ השני. לצורך מעקב אחרי אסירים כאלה, יש בבתי-הסוהר מה ש- נקרא בשפה נקייה „מעבידי אינפורמ-“

„אשתי ידעה שאני נשוי לבית-הסוהר. אני עציר עם חופשות. הנהגתי בכלא מישמעת קפדנית ביותר וידוע לכל מי נותן את ההוראות בבית-המעצר, וכי בכלא הזה אין אלימות.“

„צריכים להסתכן!“ נהג לומר רוני על מיקצועו. בתמונה. מירון בת ה-5.

מלבד איומים על אחד — רוני ניצן, יש בעובדה זו יותר מרמז לכך שצמרת הי מישטרה ידעה על סיכסוך אישי כלשהו בין רוני ניצן ובין הכלואים, או חלקם, במיתקן שעליו הופקד.

על רוני ניצן, כך סיפר לוי, נמתחה ביקורת במסקנות ועדת-קצת לחקירת הי מצב בבתי-הסוהר, על שיטות הפעולה הבלתי-שיגרתיות שבהן נקט — הוא הני- היג חיפושיים על הגוף ובתוכו, בעזרת חוקן, לגילוי מבריחי-סמים. על שיטה זו, שיש מה לקומם כל אדם השומר על כבודו העצמי, ננוף ניצן גם על-ידי בית- המישפט העליון, שתיאר אותה כמעשה בלתי-חוקי.

אחרי הרצח, סיפר הניצב-לשעבר של שרות-בתי-הסוהר, גונדר חיים לוי, שניצן חי 11 חודשים תחת שמירה צמודה. מיכ- שור אלקטרוני יקר-ערך, כולל טלוויזיה במעגל סגור, הותקן בדירתו, ואנשי- המישטרה ליוו אותו ואת בני מישפחתו בכל אשר פנו.

מעשה בלתי-חוקי

ר וי גילה שצמרת המישטרה לא ייחסה מישקל רב לאיומים על חייו שלו או על חיי אחרים בשרות בתי-הסוהר,

ציה“. אלה אנשים שתפקידם לשהות עם האסירים, ולהודיע על כל אלמנט של- לי ועל כל תנועה חשודה באגפים. שי- טה זו הוכיחה את עצמה במשך שלוש שנים.

קיימים בכלא משכבי-זכר מרצון ואי- אפשר למנוע אותם. אולם אונס ברז- טאלי אינו קיים כאן מסיבה פשוטה: אני החלטתי לוותר מבחינה מסויימת על פרטיות האסירים, לטובת הסדר וה- שקט. קציני-הביטחון ומפקדי האגף הי- שומרים על התאים, מציצים לעיתים קרובות יותר הן לחדרים והן למיקלחות. עד כאן, דבריו של רוני ניצן. בראיון טלוויזיוני, שנערך יום אחד